

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Lakanmaa, R-L. 2020. Miten koulutus valmistaa tehohoitotyöhön? Tehohoito, vsk. 38, nro 1, 35-36.

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Lakanmaa, R-L. 2020. Miten koulutus valmistaa tehohoitotyöhön? Tehohoito, vsk. 38, nro 1, 35-36.

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Miten koulutus valmistaa tehohoitotyöhön?

Sairaanhoitajakoulutuksen laajuus, sairaanhoitaja AMK -tutkinto, on tällä hetkellä Suomessa ollut jo vuosia 210 opintopistettä ja täysipäiväisenä opiskeluna sen on suunniteltu vievän kolme ja puoli vuotta. Euroopassa on yhteisesti säädetty, että yksi opintopiste (1 ECTS, european credit transfer system) tarkoittaa opiskelijalta opiskelutyötä 27 tuntia. Eurooppalainen yleissairaanhoitajan tutkinto on laajuudeltaan 180 opintopistettä ja tarkoittaa kolmen vuoden päätoimista opiskelua. Suomen sairaanhoitajakoulutus perustuu kansainväliseen eurooppalaiseen yleissairaanhoitajan tutkintosuositukseen ja EU direktiiveihin. Suomessa suoraan valmistutaan sairaanhoitaja AMK -tutkintoon, joka sisältää 30 opintopistettä lisää. Tämä 30 opintopistettä sisältää syventäviä teoriaopintoja sairaanhoitotyön klinisiltä osa-alueilta. Sairaanhoitajaksi voi opiskella Suomen ammattikorkeakouluissa päiväopinnoissa ja ns. monimuoto-opinnoissa, mikä mahdollistaa työssäkäynnin opintojen aikana. Kaikissa sairaanhoitajakoulutuksen toteutuksissa käytetään laajalti hyväksi digitalisaatiota, projektioppimista, monimuotoisia pedagogisia oppimismenetelmiä kuten simulaatiopedagogiikkaa, problem based learning -oppimista, työelämälähtöisyyttä harjoittelun kehittämisessä, moniammatillisuuden ja -alaisuuden mahdollisuuksia sekä kansainvälisyyttä (vaihdot ja erikieliset opintojaksot). Sairaanhoitajakoulutuksen pohjavaatimuksena hakuvaiheessa on kouluasteen tutkinto (EQF5) lukio tai vastaava. Sairaanhoitajatutkinto on tasoltaan EQF6.

Riitta-Liisa Lakanmaa

*sb, TtT, koulutus- ja tutkimuspäällikkö, post doc -tutkija
Turun AMK, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos*

Suomessa sairaanhoitajia koulutetaan 21 ammattikorkeakoulussa. Ammattikorkeakouluilla on autonomia sairaanhoitajatutkinnon opetussuunnitelmien suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Kuitenkin Suomessa on pyritty yhdenmukaiseen sairaanhoitajakoulutukseen erilaisilla koulutussuosituksilla, yhteistyöverkostoilla ja hankkeilla, joita esimerkiksi Opetus- ja kulttuuriministeriö on rahoittanut. Tällaisia hankkeita ovat esimerkiksi EduPal-hanke (<https://www.palliativisenkoulutuksenkehittaminen.fi/>) ja YleSH-hanke (<https://blogi.savonia.fi/ylesharviointi/yhteystiedot/>). Sairaanhoitajatutkinto on myös vahvasti EU direktiivien säätelemää (EU-direktiivit 2005/36 ja 2013/55/EY), mikä vaikuttaa erityisesti teoriaopetuksen ja harjoittelun sisältöihin sekä määrään. Lisäksi Sairaanhoitajatutkinto perustuu ammatinharjoittamista koskevaan lainsäädäntöön (<http://www.finlex.fi/fi/>

laki/ajantasa/1994/19940559), Eurooppalaiseen tutkintojen ja osaamisen viitekehykseen (EQF) taso 6 (https://ec.europa.eu/ploteus/search/site?f%5B%5D=im_field_entity_type%3A97) ja Kansalliseen tutkintojen viitekehykseen (NQF) (www.minedu.fi/OPM) taso 6 sekä Sairaanhoidajan ammatilliseen osaamiseen 2013 -raporttiin (<https://www.epressi.com/media/userfiles/15014/1442254031/loppuraportti-sairaanhoitajan-ammattillinen-osaaminen.pdf>).

Vuonna 2018 alkoi YleSHarvointi-hanke, johon osallistuvat kaikki Suomen ammattikorkeakoulut, joissa koulutetaan sairaanhoitajia. Hanketta koordinoi Savonia AMK. Hankkeen tavoite on erinomainen: yleissairaanhoitajan loppukoe ja tutkinnon aikainen osaamisen arviointi. Yleissairaanhoitajan 180 op ammatillisen perusosaamisen arviointimenetelmät (valtakunnallinen koe) varmentaa sairaanhoitajan tutkinnon edellyttämän perusosaamisen ja lisäksi arviointimallia voidaan myös soveltaa ulkomailla tutkinnon suorittaneiden sairaanhoitajien ja kotimaisten työelämästä poissa olleiden ammattilaisten osaamisen arviointiin ja lisäkoulutuksen räätälöityyn kohdentamiseen. Näin saadaan Suomessa valmistuvilla sairaanhoitajilla yhteinen ”standardi”, joka helpottaa työelämää arvioimaan valmistuvien opiskelijoiden tasalaatuisuutta ja osaamista. Hankkeessa on mukana mm. Suomen sairaanhoitajaliitto ja Valvira. Hankkeessa on määritelty osaamisvaatimukset ja sisällöt (<https://blogi.savonia.fi/ylesharvointi/2019/12/17/yleissairaanhoitajan-180-op-osaamisvaatimuslauseet-ja-sisallot-julkaistu/>), jotka sisältävät sairaanhoitajan perusosaamisen. Tehohoitotyö on erityisosaamista, joka pohjaa yleissairaanhoitajan osaamiseen, siten tehohoitotyö ei ole mukana näissä osaamisvaatimuksissa. Valtakunnallinen loppukoe tulee vuonna 2021 käyttöön ja toivotaan, että siihen sitoutuvat kaikki ammattikorkeakoulut Suomessa.

Euroopassa ja maailmalla tehohoitajille on järjestetty erikoistumiskoulutuksia, jotka vaihtelevat laajuudeltaan 30–60 op tai jopa kaksi vuotuisiksi, ja jotka johtavat tutkintoon, erikoissairaanhoitajan tutkintoon. Kuitenkin Suomessa suurten yliopistollisten sairaaloiden läheisissä ammattikorkeakouluissa on tehohoitotyön opintoja tarjolla seuraavasti valinnaisesti opiskelijoille: Turun AMK akuutti-, teho- ja päivystyshoitotyö 5 op, Tampereen AMK ei suoraan tehohoitotyön opintojaksoa akuuttihoitotyö 4 op, Oulun AMK syventävät opinnot tehohoitotyö 10 op, Kuopio Savonia AMK akuutti- ja tehohoitotyö 10 op ja Helsinki Metropolia AMK päivystys- ja tehohoitotyö 5 op. Tämän lisäksi opintojen loppuvaiheessa opiskelijat voivat vaihtoehtoisesti valita ohjatun harjoittelun teho-osastolle. Harjoittelun laajuus vaihtelee ammattikorkeakouluittain ja opiskelijoittain ollen lyhimmillään noin kuukauden ja pisimmillään kaksi kuukautta pituudeltaan. Tehohoitotyö on opiskelijoiden suosiossa ja kaikki halukkaat eivät pääse harjoitteluun teho-osastolle. Turun ammattikorkeakoulussa vaihtoehtoisissa suuntaavissa opinnoissa akuutti-, teho- ja päivystyshoitotyö on suosituimpien opintojaksojen joukossa.

Miten houkutteleva on sairaanhoidon ala nykyään?

Sote-alalle ammattikorkeakouluihin tullaan yhteishaun ja pääsykokeiden kautta. Soveltuvuuskokeita ei enää ole ollut. Ikäkohorttien pienentyessä kilpailu uusista opiskelijoista,

Nuorien sairaanhoitajien työssä jaksamiseen ja uralla pysymiseen on syytä meidän kaikkien kiinnittää huomiota.

jotka ensisijaisesti hakevat sairaanhoitajakoulutukseen, on kovaa. SOTE-alan opiskelijoiden joukossa pyrkiminen sairaanhoitaja-tutkintoon ei ole haluttavuudessa kärkisijoilla. Suosituin ala SOTE-alalle hakevien opiskelijoiden joukossa on sosiaaliala, sosionomi AMK-tutkinto, ja terveysalalta sairaanhoidon edelle kirivät ensihoito, kättilötyö ja terveydenhoitotyö. Turun ammattikorkeakouluun suhteessa ensisijaiset hakijat vs. aloituspaikat noin joka kolmas pääsee sisälle opiskelemaan sairaanhoitaja AMK -tutkintoon. Tämä suhdelu on vielä hyvä ja antaa mahdollisuuden valita opiskelijat alalle.

Lopuksi

Pikaisen tutkimisen tuloksena Medline -tietokannasta, PubMed-hakukoneella, löytyi muutama tutkimus kertomaan ajatuksia tehohoitotyöstä, urapolusta ja työssä viihtymisestä sekä jaksamisesta. Nuorien sairaanhoitajien työssä jaksamiseen ja uralla pysymiseen on syytä meidän kaikkien kiinnittää huomiota. Hyviä keinoja uralla pysymisen tukemiseen erityisesti juuri alalle tulleiden suhteen ovat työsiirtymien hyvä suunnittelu ja tuki, työkierto ja rotaatio (6 kk aika), päätöksen teon voimaannuttaminen, mahdollisuus valita työ ja työnmahdollisuudet, urakehitysohjaus ja tuki liittyen persoonaan ja taitoihin sekä rohkaisu urarefleksioon ja sen mahdollisuuksiin (Mills, Chamberlain-Salaun, Harrison, Yates & O'Shea 2016). Terve ammatillinen työyhteisö hyötyy johtamiskoulutuksen, teorian ja käytännön aikaisesta integraatiosta hoitajien urakehityksessä (Bowles, Batcheller, Adams, Zimmermann & Pappas 2019). Psykososiaalinen hyvä työyhteisö edellyttää tasapuolista ja reilua urakehitystä ja -edistymistä (Rahman, Naing & Abdul-Mumin 2017). □

Lähteet

- Bowles J, Batcheller J, Adams J, Zimmermann D & Pappas S 2019. Nursing's Leadership Role in Advancing Professional Practice/Work Environments as Part of the Quadruple Aim. *Nursing Administration Quarterly*. 43(2), 157–163.
- Mills J, Chamberlain-Salaun J, Harrison H, Yates K & O'Shea A. 2016. Retaining early career registered nurses: a case study. *BMC Nurs* 15, 57 Saatavilla [https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-016-0177-z](http://www.muodossa: https://bmcnurs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12912-016-0177-z) (luettu 6.1.2020).
- Rahman HA, Naing L & Abdul-Mumin K 2017. High-dependency care: experiences of the psychosocial work environment. *British Journal of Nursing* 23, 1163–1169.